

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 13 listopada 2019 r.

Pozycja 212

POSTANOWIENIE

z dnia 8 lipca 2019 r.

Sygn. akt Ts 210/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski – przewodniczący i sprawozdawca

Stanisław Rymar

Andrzej Zielonacki,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 20 listopada 2018 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej M.G.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 31 października 2017 r. M.G. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, zakwestionował zgodność art. 245 § 3 w związku z art. 246 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1270, ze zm.) w zakresie, w jakim „umożliwiają na etapie postępowania międzyinstancyjnego przed wniesieniem skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego, w sprawie, w której wysokość wpisu sądowego oraz wynagrodzenia adwokackiego obliczana jest w odniesieniu do wartości spornego roszczenia majątkowego, jednoczesne zwolnienie strony od obowiązku poniesienia kosztów sądowych w wymiarze zbliżonym do zwolnienia od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych w całości i odmowę wyznaczenia pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi kasacyjnej lub opinii o braku podstaw do jej sporządzenia” z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3, w związku z art. 77 ust. 2, w związku z art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Postanowieniem z 20 listopada 2018 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze dalszego biegu. Postanowienie doręczono pełnomocnikowi skarżącego 26 listopada 2018 r. Na to postanowienie skarżący, pismem z 3 grudnia 2018 r., za pośrednictwem pełnomocnika wniósł – z zachowaniem ustawowego terminu – zażalenie, domagając się nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał w składzie trzech sędziów rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Na tym etapie postępowania Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Zaskarżonym postanowieniem Trybunał odmówił nadania skardze dalszego biegu, gdyż uznał, że nie spełnia ona wymagań określonych w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a skonkretyzowanych w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK.

Trybunał wyjaśnił, że mając na uwadze ogólne zasady, wyrażone m.in. w zakwestionowanych przepisach, starszy referendarz sądowy, a następnie sąd wykreował normę indywidualno-konkretną, zgodnie z którą nie ustanowił pełnomocnika z urzędu na rzecz skarżącego uznając, że nie wykazał on, iż nie jest w stanie ponieść pełnych kosztów postępowania bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Zdaniem Trybunału, źródłem naruszenia wskazanym przez skarżącego nie jest w istocie treść zaskarżonych przepisów, lecz ocena – wyrażona w orzeczeniu wskazanym w skardze jako ostateczne – tego, czy przesłanki i zasady określone w kwestionowanych przepisach powinny znaleźć takie zastosowanie, o jakie wnosił skarżący w swoim wniosku. Trybunał stwierdził więc, że skarga nie spełnia określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji a skonkretyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK wymogu zakwestionowania w skardze normy prawnej – naruszającej konstytucyjne wolności lub prawa skarżącego – o charakterze ogólnym (norma generalno-abstrakcyjna), a nie indywidualno-konkretnym (akt stosowania prawa) i na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

3. W zażaleniu na to postanowienie skarżący wniósł o jego uchylenie i zmianę poprzez nadanie skardze dalszego biegu. Zdaniem skarżącego, wobec „zbyt szeroko zakreślonej przez ustawodawcę swobody pozostawionej sądom w zakresie podejmowania decyzji w przedmiocie przyznawania prawa pomocy (...) „aktualny stan ustawodawstwa pozwolił na przyjęcie (...), że skarżący jest niezdolny do opłacenia kosztów sądowych powyżej 1000 zł, przy jednoczesnym utrzymywaniu, że jest w stanie ponieść koszty wynagrodzenia adwokackiego w kwocie 25 000 zł”, co „godzi w konstytucyjnie przyznane jednostce prawa, uniemożliwiając jej wnoszenie środków zaskarżenia”.

4. Mimo tej argumentacji, wniesione zażalenie nie podważyło podstawy odmowy nadania skardze dalszego biegu. Jak wyjaśnił Trybunał w zaskarżonym postanowieniu, kwestionowane normy mają charakter generalno-abstrakcyjny. Ocena tego, czy ich hipoteza została ziszczona w okolicznościach konkretnej sprawy, wyrażona zostaje w normie indywidualno-konkretniej zawartej w konkretnym orzeczeniu sądowym o odmowie udzielenia pomocy prawnej albo o jej udzieleniu w całości lub w części. Zdaniem skarżącego, na podstawie tych samych przepisów – z jednej strony przyjęto, że skarżący jest niezdolny do opłacenia kosztów sądowych powyżej 1000 zł, zaś z drugiej – jest zdolny do opłacenia kosztów wynagrodzenia adwokackiego w kwocie 25 000 zł.

Trafny był więc argument podniesiony w zaskarżonym postanowieniu, że źródłem naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego nie są zakwestionowane przepisy, lecz wnioski, jakie w toku subsumcji tych ogólnych przepisów ze stanem faktycznym sprawy, wyprowadziły orzekające w sprawie sądy, odmawiając skarżącemu ustanowienia dla niego pełnomocnika z urzędu. Gdyby bowiem sąd ocenił, że w sprawie objętej badaną skargą, przesłanki określone w zakwestionowanych przepisach znajdują zastosowanie i ustanowił pełnomocnika z urzędu na rzecz skarżącego (zgodnie z jego wnioskiem), to nie doszłoby do – zarzucanego w skardze – naruszenia konstytucyjnych wolności lub praw skarżącego.

Należy również podkreślić, że kwestionowanym normom skarżący nie zarzucił naruszenia zasady poprawnej legislacji, wyprowadzanej – jak to wynika z utrwalonego orzecznictwa Trybunału – z art. 2 Konstytucji, który to przepis – po spełnieniu określonych wymogów – może stanowić związkowy wzorzec kontroli w trybie skargi konstytucyjnej.

Istotą badanej skargi konstytucyjnej był więc zarzut niekonstytucyjności aktu stosowania prawa, a nie normy generalno-abstrakcyjnej. Samo niezadowolenie skarżącego z rozstrzygnięcia w sprawie wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, jakie zapadło w sprawie objętej wniesioną skargą – choć z subiektywnego punktu widzenia skarżącego w pełni zrozumiałe – nie może jednak w żadnym razie przemawiać za dopuszczalnością przeprowadzenia kontroli konstytucyjności jednostkowego i zdaniem skarżącego wadliwego aktu stosowania prawa (por. wyrok TK z 21 czerwca 2017 r., sygn. SK 35/15, OTK ZU nr A/2017, poz. 51) – z przyczyn szerzej wyjaśnionych w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia.

5. Biorąc więc pod uwagę podstawy odmowy wskazane przez Trybunał w postanowieniu z 20 listopada 2018 r. oraz argumenty przedstawione w zażaleniu, Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że zarzuty podniesione w zażaleniu nie podważają podstaw odmowy nadania skardze dalszego biegu

Z tego względu zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.